

בתי המשפט

סק 001011/03		בית דין אזורי לעבודה באר שבע	
25/02/2003	תאריך	השופט טוינה משה	בפני:
	:	נציג ציבור – מ. עזרא	
		נציג ציבור – ד. דיין	

בעניין: מדינת ישראל המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד ליפשיץ

נגד

1. ארגון סגל המחקר במשרד הבטחון

2. דר' דורון חבצלת

3. הסתדרות העובדים החדשה

המשיבים

המשיבים 1 ו- 2 ע"י ב"כ עו"ד שמר

המשיבה 3 ע"י ב"כ עו"ד שילוני

החלטה

1. החלטה זו עניינה בקשת המבקשת מיום 20.2.03 למתן צו מניעה זמני אשר עיקרה, מתן צו המורה למשיבים להימנע מכל צעד או פעולה שיש בהם כדי לפגוע בסדרי העבודה בקריה למחקר גרעיני, להורות למשיבים להפסיק לאלתר את השביתה או העיצומים בהם הם נוקטים מיום 29.1.03 ולחזור לעבודה תקינה וסדירה (להלן: "הבקשה").

2. הרקע לבקשה:

א. ביום 27.5.02 הגיש המשיב 1, ארגון עובדי הסגל המחקר במערכת הביטחון ובמשרד ראש הממשלה, הודעה על סכסוך עבודה ושביתה בהתאם לסעיף 5 א' לחוק ישוב סכסוכי עבודה תשי"ז 1957 (להלן: "ההודעה על סכסוך עבודה ממאי 02").

ב. ההודעה על סכסוך עבודה ממאי 02, היא הודעה כפולה הנוגעת בשני נושאים: האחד, שאלת הפנסיה לה זכאים עובדי המחקר והשניה, שאלת התוספת המפעלית לעובדי המחקר המועסקים בקריה למחקר גרעיני.

ראה :

הצהרת ב"כ המבקשת בדיון בפני מותב ברשות כב' השופטת גלטנר-הופמן בתיק סק 1057/02 מיום 17.1.02.
נספחים א' ו-א' 1 לבקשה.

ג. בהמשך להודעה על סכסוך עבודה ממאי 02, נקטו עובדי המחקר המועסקים בקריה למחקר גרעיני בצעדים ארגוניים.

ד. בעקבות הצעדים הארגוניים בהם נקטו עובדי המחקר, פנתה המבקשת לבית הדין בבקשה למתן צו מניעה קבוע וצו מניעה זמני, אשר התבררה במסגרת הליך קיבוצי בתיק סק 1057/02.

ה. בדיון בבקשה בסכסוך קיבוצי בתיק סק 1057/02, הבהיר המשיב 1 כי הצעדים הארגוניים אשר ננקטו על ידו, ננקטים במסגרת הסכסוך בנוגע לשאלת הסדר הפנסיה, הנוהגת לגבי עובדי המחקר המועסקים בידי המבקשת בקריה למחקר גרעיני.

ראה :

עמ' 2 לפרוטוקול הדיון מיום 17.7.02 בתיק סק 1057/02.

ו. ביום 22.8.02 נתן בית הדין החלטה המקבלת את הבקשה. "למתן סעדים זמניים קבועים בסכסוך קיבוצי שעניינן המשך שביתה ועיצומים שנוקט המשיב בסכסוך שעניינו דרישת המשיב להעביר את כל חבריו מפנסיה צוברת לפנסיה תקציבית (הדגשה שלי – ט.מ.) ולהצהיר כי השביתה שנקט המשיב הינה שביתה בלתי מוגנת כמשמעותה בסעיף 37 ג' לחוק ישוב סכסוכי עבודה התשי"ז 1957". פסקה 1 להחלטת בית הדין מיום 22.8.02 בתיק סק 1057/02.

ז. ביום 10.9.02 במסגרת הערעור על החלטת בית הדין מיום 22.8.02, הסכים המשיב 1 לשקט תעשייתי מוחלט, ללא שביתה על נושא כלשהו, למשך חודשיים.

ראה :

פרוטוקול הדיון בבית הדין הארצי לעבודה בתיק עס"ק 1009/02 מיום 10.9.02.

ח. נכון להיום הודעת המשיב 1 לשקט תעשייתי מוחלט שוב אינה בתוקף משחלף פרק הזמן המוסכם לשקט תעשייתי.

ט. ביום 29.1.03 התחדשו הצעדים הארגוניים אשר נקט המשיב 1.

י. בעקבות חידוש הצעדים הארגוניים הוגשה הבקשה לבית הדין נשוא החלטה זו.

יא. להשלמת התמונה יש להוסיף את הדברים הבאים.

(1) המשיב 1 מוכר כארגון העובדים היציג של עובדי המחקר במערכת הביטחון מכוח פסק דין אשר ניתן בבית הדין הארצי לעבודה, בהליך שהתברר במסגרת בקשה אשר הגיש המשיב 1, נגד המשיבה 3 והמבקשת.

(2) מכוח היותו ארגון היציג של עובדי המחקר במערכת הביטחון ומשרד ראש הממשלה חתם המשיב 1 על הסכם קיבוצי מיוחד המסדיר את תנאי השכר של עובדי המחקר במפעלי מערכת הביטחון ובין היתר בקריה למחקר גרעיני (להלן: "הסכם אוגוסט 00").

(3) בהסכם אוגוסט 00, הוסכם כי ההסכם הנ"ל ממצה את כל תביעות המשיב 1 למעט:

"העלאת תביעות כלכליות מצד ארגון סגל המחקר להחלת תוספות מפעליות שתינתנה באם תינתנה לכלל העובדים בכל אחד מהגופים המעסיקים (ביחד או לחוד) כהגדרתם להלן, גם לגבי עובדי המחקר".

יצוין כי הקריה למחקר גרעיני נכללת מכוח ההגדרה שבהסכם אוגוסט 00, כאחד מאותם "הגופים המעסיקים".

(4) עוד הוסכם במסגרת הסכם אוגוסט 00 על שקט תעשייתי "לגבי העניינים שהוסדרו בהסכם זה (הסכם אוגוסט 00, הוספה שלי, הדגשה שלי – ט.מ.)".

(5) לאחר חתימת הסכם אוגוסט 00, קיבלו עובדי הקריה למחקר גרעיני אשר אינם מיוצגים בידי המשיב 1, תוספת מפעלית בשיעור של 8%.

תוספת זו איננה משולמת לעובדים הנמנים על סגל המחקר של עובדי הקריה למחקר גרעיני, המיוצגים על ידי המשיב 1.

(6) בחודש אוגוסט 00, הגיש המשיב הודעה חדשה על סכסוך אשר עניינו דרישה לקיום משא ומתן לקראת חתימת הסכם קיבוצי. זאת בעקבות ביטול ההסכם הקיבוצי המיוחד החל על עובדי הקריה למחקר גרעיני, בידי המשיב 1, ככל שהדבר נוגע למשיב 1 ועל העובדים אותם הוא מייצג.

3. בתמצית טענת המבקשת היא כי יש מקום למתן צו מניעה מהטעמים הבאים:

א. הסכסוך נכון להיום, ככל שעניינו מתן תוספת מפעלית, הינו המשך ישיר לדרישות המשיב 1 בנוגע להסדרי הפנסיה החלים על עובדי המחקר המועסקים בקריה למחקר גרעיני.

אשר על כן המשיכה המבקשת וטענה, כי משניתן צו קבוע האוסר על המשיב 1 לנקוט בצעדים ארגוניים למימוש תביעותיו בנוגע להסדרי הפנסיה החלים על עובדי המחקר – יש מקום לאסור על נקיטת הצעדים הארגוניים הננקטים היום על ידי המשיב 1.

ב. מכוח התחייבות המשיב 1 לשקט תעשייתי בהסכם אוגוסט 00, מנוע המשיב 1 מלנקוט בצעדים ארגוניים בנושא שכר או הפרשי שכר וזאת נכון לדצמבר 2005.

מקום שעסקינן בתביעה לתוספות שכר – טוענת המבקשת כי אין המשיב 1 רשאי לנקוט בצעדים ארגוניים לאור ההתחייבות אשר נטל על עצמו בהסכם אוגוסט 00. מכאן – הצורך והזכות לצו מניעה זמני וקבוע כמבוקש.

ג. אין בפנינו הודעה כדין על שביתה, משאין המשיב 1 רשאי לחתום כארגון יציג של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני על הסכם קיבוצי מיוחד.

לעניין זה טענה המבקשת כי בקריה למחקר גרעיני קיימת יחידת מיקוח אחת, היא יחידת המיקוח של כלל עובדי הקריה. יחידת מיקוח אשר מיוצגת על ידי המשיבה 3.

ד. הצעדים הארגוניים בהם נוקטים עובדי המחקר גורמים לפגיעה חמורה בקריה למחקר גרעיני ובפרוייקטים רבים שבהם מחויבת הקריה למחקר גרעיני לרבות בלוחות זמנים כלפי גורמי חוץ.

ה. הסכסוך שלפנינו הוא סכסוך משפטי להבדיל מסכסוך כלכלי.

4. מהדיון שהתקיים היום עולה כי עקרונית, תומכת המשיבה 3 בעמדת המבקשת ולפיה, כלל עובדי הקריה למחקר גרעיני הם יחידת מיקוח אחת.

עם זאת בשל המועד הקצר להמצאת תגובת המשיבה 3 במסגרת הבקשה למתן צו מניעה זמני, ותוך שעומדות לה מלוא טענותיה במסגרת ההליך העיקרי - השאירה המשיבה 3 את שאלת מתן הצו הזמני בלבד, לשיקול דעת בית הדין.

5. אליבא המשיבים 1 ו-2 (להלן: "המשיבים") דין הבקשה להדחות.

לעניין זה טענו המשיבים כי:

א. המשיב 1 היינו הארגון היציג של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני. הוא אף הוכר ככזה בפסק דין סופי ומחייב של בית הדין הארצי לעבודה.

משהוכר המשיב 1 כארגון היציג של עובדי המחקר, ממילא רשאי הוא לחתום על הסכם קיבוצי מיוחד בנוגע לתנאי העסקתם של העובדים אותם הוא מייצג.

מכאן שהוא רשאי לתת הודעה על נקיטת צעדים ארגוניים מכוח חוק ישוב סכסוכי עבודה תשי"ז 1957.

ב. קיימת הודעה על סכסוך עבודה ושבייתה כדן.

כך אין חולק כי ההודעה על סכסוך עבודה ושבייתה ממאי 02 מתייחסת לתוספת מפעלית. כך גם אין חולק על מתן הודעה על סכסוך עבודה ושבייתה מאוגוסט 02, אשר עניינה דרישה לקיום משא ומתן לעניין חתימתו של הסכם קיבוצי מיוחד.

עניינים אלו לא באו לידי ביטוי ומיצוי בהסכם מאוגוסט 00. ממילא, אין התחייבות המשיב 1 לשקט תעשייתי כאמור באותו הסכם, חלות בעניינים אלו.

ג. כפי שעולה הן מההודעה על סכסוך עבודה ממאי 02 והן מהחלטת בית הדין האזורי הנכבד ב-סק 1057/02, שאלת הסדרי הפנסיה ושאלת התוספת המפעלית הן שאלות נפרדות.

משכך ההכרעה בנוגע לזכותו של המשיב 1, לנקוט בצעדים ארגוניים בנוגע למחלוקת שבין הצדדים על הסדרי הפנסיה של עובדי המחקר - איננה חלה ואיננה יכולה לחול בנוגע לזכותו של המשיב 1 לנקוט בצעדים ארגוניים בנוגע לתביעותיו לתוספת מפעלית ולחתימה על הסכם קיבוצי מיוחד בעניינים אשר אינם נוגעים לשכר ואשר לא קיבלו ביטוי בהסכם מאוגוסט 00.

ד. הבקשה למתן צו מניעה זמני, נגועה בחוסר תום לב מקום שאין מקום לטענות המבקשת לפיהן כביכול לא נהירה לה מהות הסכסוך.

המשיב 1 המשיך וטען, כי ביסוד הבקשה עומדת סירובה של המבקשת לחתום אתו על הסכם קיבוצי בנוגע לתנאי העסקתם של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני. סירוב הנעוץ בעמדת המשיבה 3 ואשר עומד בניגוד להוראות פסק הדין, אשר הכיר במשיב 1 כארגון היציג של עובדי המחקר.

ה. הטענות לגבי הנזק אשר ייגרם כתוצאה מהמשך הצעדים הארגוניים הננקטים בהתאם להוראות המשיב 1, הן טענות בעלמא, טענות כלליות וסתמיות, אשר אין מקום על פיהן ליתן צו כמבוקש.

6. קודם שנידרש לטענות הצדדים יש להקדים ולציין כי הנימוק העיקרי שמשמש לצורך הכרעה בשאלת מתן צו מניעה זמני, הוא זה של סיכויי התביעה לכאורה. דהיינו באיזה מידה קיים סיכוי לכאורה שינתן הסעד המבוקש בבקשה לגופה.

ראה:

דב"ע מט/ 13-41, מדינת ישראל ואח' נגד ההסתדרות הרפואית בישראל ואח', פד"ע כ' 66 פסקה 8 לפסק הדין.

7. חוק הסכמים קיבוציים תשי"ז – 1957, מגדיר הסכם קיבוצי מיוחד כהסכם קיבוצי החל על מפעל מסוים או על מעביד מסוים (להלן: "חוק הסכמים קיבוציים").

סעיף 3 לחוק הסכמים קיבוציים קובע כי, הארגון היציג של עובדים לעניין הסכם קיבוצי מיוחד הוא ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים שעליהם יחול ההסכם.

מכאן שאין החוק פוסל אפשרות לקיומו של יותר מארגון עובדים יציג אחד אצל מעביד אחד ואף במפעל אחד.

8. כמצוין לעיל, הכיר בית הדין הארצי בפסק דין שניתן בדב"ע נה/ 28-4, ארגון סגל המחקר במערכת הביטחון נגד ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ואח', פד"ע כא' 54 (להלן: "פסק הדין סגל המחקר") כי עובדי סגל המחקר של מערכת הביטחון הינם, יחידת מיקוח נפרדת המיוצגת ע"י המשיב 1.

הכרה זו באה מתוך מודעות למציאות שבה באותו מפעל קיימים הסכמים קיבוציים מיוחדים לקבוצות עובדים שונות. הסכמים קיבוציים אשר בחלקם נערכו עם אותו ארגון עובדים יציג ובחלקם עם ארגונים נפרדים.

כך מציין כב' הנשיא גולדברג (כתוארו דאז) כי:

"במדינת ישראל, ולרבות במפעלים הביטחוניים, אינו מתקיים הכלל שהסכם קיבוצי אחד חל על עובדי המפעל, אלא לכל קבוצה, שלה אינטרס מיוחד, קיים הסכם קיבוצי מיוחד". פסק דין סגל המחקר, בעמ' 72, פסקה 20 לפסק הדין.

כך גם מציין כב' הנשיא דהיום, השופט אדלר, כי על אף והמדדיניות הראויה היא להכיר בכלל עובדי המפעל כיחידת מיקוח אחת - יש במקרה חריג זה של עובדי סגל המחקר לקבוע לגביהם יחידת מיקוח נפרדת, על אף המשמעויות הנובעות מכך בנוגע לריבוי הסכמים קיבוציים באותו מפעל.

9. אשר על כן על בסיס הכרת בית הדין הארצי הנכבד במשיב 1 כארגון היציג של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני, ובשים לב להוראת סעיף 3 לחוק הסכמים קיבוציים, הרי שלכאורה בלבד – אין מקום לטענה לפיה, אין המשיב 1 רשאי לחתום על הסכם קיבוצי מיוחד הנוגע לתנאי העסקתם של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני ומכאן, כי אין בפנינו הודעה כדין על סכסוך עבודה ושבייתה.

10. בהסכם אוגוסט 00, התחייב המשיב 1 לשקט תעשייתי לגבי העניינים שהוסדרו ב"אותו הסכם".

כזכור, בהסכם אוגוסט 00 ציינו הצדדים במפורש כי אין הסכם מונע העלאת תביעות כלכליות לתשלום תוספות מפעליות שתינתנה באם תינתנה לכלל העובדים ב"גופים המעסיקים" כהגדרתם בהסכם.

כמצוין בפרק העובדות אין חולק כי הקריה למחקר גרעיני נכללת בהגדרת "הגופים המעסיקים" כהגדרתם בהסכם מאוגוסט 00. עוד מוסכם כי לעובדי הקריה למחקר גרעיני שולמה ומשולמת תוספת מפעלית בשיעור של 8% לכלל העובדים, להוציא לעובדים המיוצגים על ידי המשיב 1.

11. בנסיבות אלו, אין על פני הדברים ולצורך ההליך הזמני, מקום לקבוע כי הצעדים הארגוניים הננקטים בידי המשיב 1 עומדים בניגוד להתחייבותו לשקט תעשייתי כאמור בהסכם מאוגוסט 00.

12. כזכור, החלטת בית הדין במסגרת הסכסוך הקיבוצי אשר התברר במסגרת תיק סק' 1057/02, התייחסה במפורש לצעדים ארגוניים שעניינם דרישת המשיב 1 להעביר את עובדי סגל המחקר מהסדר של פנסיה צוברת לפנסיה תקציבית.

לפיכך המסקנה מעובדה זו היא כי ההחלטה לא עסקה כלל בתוספת המפעלית ובזכות המשיבה 1 לנקוט בצעדים ארגוניים במסגרת סכסוך לעניין זה.

בנסיבות אלו, ומקום שמוסכם על המבקשת כי במאי 02 הוגשו שתי הודעות נפרדות על סכסוך עבודה ושבייתה האחת לעניין הסדרי פנסיה ואחרת לעניין תשלום תוספת מפעלית - אין מקום בשלב זה לטענה כי מכוח החלטת בית הדין בתיק סק' 1057/02 מנוע המשיב 1 מלנקוט בצעדים ארגוניים לקידום הנושאים שבמחלוקת. נושאים אשר קיבלו ביטוי בהודעת הסכסוך ממאי 02 אשר עניינה תשלום תוספת מפעלית והודעת הסכסוך מאוגוסט 02 ועניינה משא ומתן לקראת חתימת הסכם קיבוצי מיוחד.

13. כידוע היותו של מפעל מספק שירותים חיוניים איננו לכשעצמו טעם למתן צו מניעה האוסר על קיום שביתה במקום העבודה.

ראה לעניין זה :

עס"ק 19/99 מקורות חברת מים בע"מ נגד הסתדרות העובדים הכללית החדשה.

דב"ע נג/ 4-9, מדינת ישראל נגד ארגון המורים בבתי הספר העל-יסודיים ואח' (לא פורסם).

משלא הצביעה המבקשת על נזק מיוחד שיגרם ככל שימשכו הצעדים הארגוניים, ועל בסיס האמור בתגובת המשיב 1 על האופי המצומצם של הצעדים הארגוניים שננקטו - אין אנו רואים מקום במתן צו מניעה כמבוקש בנימוק זה של פגיעה בשירות חיוני.

14. בשולי הדברים :

א. מהדיון בפנינו ומהצהרת המבקשת לפיה לא ייחתם הסכם קיבוצי בינה לבין המשיב 1 ועניינו תנאי העסקתם של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני עולה - כי ביסוד הסכסוך והמניע הישיר לנקיטת המשיב 1 בצעדים ארגוניים - הוא סירובה של המבקשת להביא לידי ביטוי את ההכרה במשיב 1 כארגון היציג של עובדי המחקר בקריה למחקר גרעיני. הכרה אשר באה לידי מימוש בחתימה על הסכם קיבוצי מיוחד.

סירוב זה מצד המבקשת, להכיר במשיב 1 כארגון היציג של עובדי המחקר, זאת על אף קיומו של פסק דין לעניין זה, חותר תחת האינטרס החיוני של המשיב כארגון יציג של עובדים והוא זכותו של המשיב 1 לחתום בשם אותם עובדים אותם הוא מייצג על הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי העסקתם של אותם העובדים.

בנסיבות אלו יש בעמדה הננקטת בידי המבקשת משום נימוק נוסף להימנע ממתן צו מניעה זמני כמבוקש.

ראה :

דב"ע 92/97 – 41, ארגון העובדים בעיריית תל-אביב-יפו נגד עיריית תל-אביב-יפו ואח', פד"ע לא' 109.

ב. צעד זה של צעדים ארגוניים אשר ננקט בידי המשיב 1, ננקט לאחר חודשים של קיום משא ומתן בין הצדדים אשר לא הבשיל לידי הסכם.

עובדה אשר אף אותה יש לקחת בחשבון בעת שקילת מתן צו מניעה זמני כמבוקש.

ג. מקום שעניינו סכסוך הנסוב סביב דרישה לתשלום תוספת מפעלית וחתימה על הסכם קיבוצי מיוחד המסדיר תנאי העסקה של עובדים - אין מקום לטענה כי הסכסוך הוא סכסוך משפטי.

15. לאור האמור - מהנימוקים כמפורט לעיל, נדחית הבקשה למתן צו מניעה זמני.

16. המבקשת תהא רשאית להגיש בקשת צד בסכסוך קיבוצי מתוקנת ומשלימה תוך 7 ימים ותדאג לביצוע מסירה אישית של הבקשה למשיבים כולם. המשיבים יגישו תגובה לבקשה תוך 10 ימים מיום המצאת הבקשה לידיהם.

לאחר הגשת תגובת המשיבים יקבע דיון בתיק העיקרי במעמד הצדדים.

ניתנה היום כ"א ב אדר א, תשס"ג (23 בפברואר 2003) בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.

נציג ציבור – מ. עזרא

טוינה משה – שופט

נציג ציבור – ד. דיין

001011/03 סק 734 סקורי שחרור סימה

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח